

Štampa vsak četrtak in veča s poštno vred 15 v Mariboru s pošiljanjem na doma celo leto 25 din., pol leta 12.50 din., četrt leta 6.50 din., izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravnitvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta 5. Lsti se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefona interurban št. 413.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisni se ne vračajo. Upravnitvo sprejema naročila, inserate in reklamacije. Čene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglaševalne primere posebej. Napisane reklamacije so pooblašene. Čekovni račun pošilja se urada Ljubljana št. 1648. Telefon interurban št. 413.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

35 številka

MARIBOR, dne 16 avgusta 1928.

57. letnik.

Dr. F. K. L.

Katoliški shod.

Le še dober teden nas loči od V. katoliškega shoda. «Slovenski Gospodar» je v zadnji številki objavil podoben spored, ki priča, kako obsežno in važno delo se ima izvršiti na shodu. Mnogolično je človekovo udejstvanje, vsaka njegova panoga ima svoja pravila in je v gotovem pogledu avtonomna, toda vsemu delu je lastno to, da ga izvršuje človek kot človek, t. j. kot razumno in s svobodno voljo obdarjeno bitje, ki ima kot tako za svojo vest najvišje zakone, in to so versko-nravna načela, ki dajejo neposredno ali posredno smer vsemu našem delu. Ona posvečujejo človeško delo, ga spajajo v celoto, ustvarjajo harmonijo v raznoličnosti, izenčujejo nasprotstva, so vez v notranjem življenju posameznika in v življenju družbe. Iz tega je razvidno, da je

katoliški shod potreben,

ker je potrebno pregledati vse mnogolične naloge, ki jih imamo kot posamezniki in kot člani družbe, in presoditi, kako naj rešujemo te naloge v smislu katoliških versko-nravnih načel. Le poglejte spored posvetovanj, ki so bodo vršila v odsekih v ponedeljek in torek, dne 27. in 28. avgusta. Koliko vprašanj, eno važnejše kot drugo! In vse to so vprašanja, ki zadevujejo svet, ki jih je treba motriti z versko-nravnega stališča! Kdor bi mislil, da je katoliški shod nepotreben, bi samo dokazal, da še o vseh teh vprašanjih nikdar ni resno razmišljal in se zato tudi ne zaveda njih teže.

Velike so naloge, ki jih imamo vršiti v življenju kot zasebniki, kot člani Cerkve, kot sinovi naroda, kot državljani. Zato je treba vztrajnosti, za vztrajnost pa svetega navdušenja.

In tega si hočemo dobiti na katoliškem shodu. Tam bomo videli, kako se dajo vsa težavna vprašanja na temelju večno veljavnih načel naše katoliške vere zadovoljno rešiti v prid posameznikom in skupnosti. Ob enem po bo katoliški shod pokazal, kakšna silna armada nas je, ki imamo isto prepričanje, delamo v isti smeri in ta pogled podžiga nam pogum.

S shodom v Ljubljani pa še ni vse opravljeno. Poglavitna stvar pride, in to je

delo po smernicah, ki jih bo katoliški shod začrtal.

Govori, referati, resolucije kat. shoda morajo biti po shodu predmet razprav in razmišljanj v vseh naših raznih organizacijah, da postanejo skupna društvena last in življenska sila. Na delo krščansko: Z Bogom za narod!

V soboto teden se bodo začele v Ljubljani zbirati množice. Naj napolnjuje vse zavest, da se zbirajo za ve-

liko delo; naj duh Kristusov vodi posvetovanja katoliškega shoda, naj božji blagoslov spremlja naše poznejše delo, da bo uspevalo v pravi blagor posameznikov, v srečo slovenskega naroda in jugoslovanske domovine.

Ministerske izjave.

Večina vladnih članov je na počitnicah in nič se prav ne ve, kje je ta ali oni. Pašič se je posebno skrito in tajno odpeljal iz Beograda. Napovedal je bil ministersko sejo, ko so pa pozvani ministri prišli, je bil Pašič že bogzna kje in nadomestoval ga je prometni minister dr. Velizar Jankovič. Da bodo ministerske počitnice še bolj tajne, so par dni po Pašičevem odhodu začeli govoriti po Beogradu o nekem poskusu atentata na Bledu, ko se je to izkazalo kot izmišljeno, pa o važnih konferencah, ki naj bi jih imel Pašič v Parizu in v Lozani. Pašič je tiho odšel in vse je sedaj tiho glede njegovih počitnic.

Zunanji minister

Je pa dal pred svojim odhodom razne izjave glede zunanje in notranje politike. Najprej je povdarjal, kako soglasnost in slogo je pokazala mala antanta, to je Češka, Rumunija in Jugoslavija na konferenci v Sinaji. Glavni predmet te konference je bila Madžarska. Angleži ji hočejo izposlovati mednarodno posojilo in države male antante so morale k temu zavzeti svoje stališče. Če Angleži nekaj hočejo, potem to tudi izvedejo in tako so države male antante hočeš-nočeš-moraš soglašale s tem, da se mednarodnega posojila Madžarski ne da preprečiti in da se bodo morale vojnoškodninske terjatve postaviti na drugo mesto. Z lepimi besedami o soglasju hoče minister očividno prikriti, da smo med dvema stoloma in da je v sami mali antanti več različnih želja kot pa skupnih. Češki in Jugoslaviji bi bila dobra močna Rusija, Rumuniji pa ravno narobe. Veliko vprašanje je nadalje, kakšna skupnost vlada med Jugoslavijo in Rumunijo v pogledu na politiko Italije in kako se vjemajo nazori glede Bolgarije ter kako bi se obnašali ti dve državi, če se z obnovo Turčije načne kakšno kočljivo vprašanje na Balkanu. Zunanji minister se mora zavedati, da vodijo Angleži drugačno politiko kot pa Francozi in da se bo treba odločiti za London ali pa za Pariz. Kaj pomagajo vse lepe in doneče zunanje politične izjave, minister bi si jih lahko prihranil in boljše in koristnejše bi storil, če bi se že vendar enkrat začel ravnati po narodu in po njegovih pravih zastopnikih. Dobil bi najboljše nasvete, kakor je n. pr. dr. Korošec, da naj se namreč naša vlada nikamor preveč ne veže, dokler je še vse nesigurno. Kaj morejo male in na vse strani odvisne države storiti drugega nego da v pravem času uganejo,

kdo utegne prevladati in se, ko treba, brž na njegovo stran postaviti, dotledaj pa čakati in previdno prežati na pravi trenutek?!

Pa kako naj minister dobro krmari v svetovni politiki, ko pa lastno državo deli na Srbijo in na «nove kraje» ter trdi, da ti novi kraji nimajo političnega razuma in politične vzgoje ter da so polni avstrijskega duha. To je izjavil minister takoj po konferenci z državniški Rumunije, ki ima tudi «nove kraje», in Češke, ki je sploh iz samih novih krajev in bi morala biti po beograjskem mnenju polna avstrijskega duha. Razumljivo je, da je taka izjava, ki proslavlja Srbijo ter podcenjuje vse, kar ni srbsko, škodljiva najprej naši državi, potem pa dobrim odnosom v mali antanti in bolje bi bilo, če bi tudi zunanji minister lepo tiho odšel na počitnice.

Notranji minister

Je pa v Beogradu in daje tudi izjave. Najprej je zatrđil, da se naše notranje razmere boljšajo od dne do dne. Na čem to opazuje, nam ni zrano. Povedal je sicer, da se je po južni Srbiji že veliko komitov ali razbojnikov predalo oblasti, pozabí pa omeniti, da vene ali razpisí na hajduške glave silno rastejo in da so pri mnogih poskočile od 5000 kar na 50.000 dinarjev, pozabil je na špijone, ki se v Beogradu in po južni Srbiji razkrivajo v vedno večjem številu in mesto da bi obsodil bratomorno strast, katero so temni in plačani elementi zasejali med mladino, še povdarja, da je naša mladina zelo navdušena — en del v Orjuni, drugi v Srnao (srbski nacionalisti), tretji v Hanao (hrvatski nacionalisti), — a da bi bilo še najbolje, če bi se vsi navdušeni omladinci, katerim mi pravimo fašisti, skupno in složno navdušili — za kraljevino SHS. Minister govori o državi, misli pa na vlado in največ so pač oni vredni, ki so navdušeni za vsako protiljudsko vlado, pa naj-sibo radikalno-demokratska ali pa samoradikalna.

Drugi ministri

pa ne dajejo izjav, temveč izvršujejo na lihem pripravljene protiljudske nakane. Tako dobimo do 100odstotno podražitev železniških tarifov, dane obljube se brezvestno kršijo in teptajo ena za drugo, lačnim se grozi z bajonetmi, izdajalci pa dobivajo vedno večje nagrade. Tako se dela, ministri pa dajejo izjave, kot bi bilo vse v največjem redu in zadovoljstvu, beograjski politiki pa v vsakem oziru prvi in najsposobnejši na svetu. Mogoče res tako mislijo ter sami sebi to verjamejo, a največji revež je ta, ki sam sebe vara. Naši ministri bi se pač lahko iztreznili, saj čujejo že od vseh strani resne opomine in nasvete. Tako je neki svetoznani pisec in novinar primerjal Češko in našo državo ter izjavil, da so na Češkem najsposobnejši na krmilu, pri nas v Jugoslaviji pa v opoziciji ali pa tako potisnjeni na

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisatelj A. Conan Doyle.

(Dalje).

Sarraška četa je bila že vsa zunaj v puščavi. Kamele so stale v zaledju, po štiri skupaj privezane, vojaki pa so ležali razkropljeni v dolgi redki črti in krožki sivkastega dima so spremljali prasketanje pušk, kateremu so beduini malomarno in brezuspešno odgovarjali.

Toda gruča dervišev in dolga vrsta sarraških strelcev ni bil glavni predmet zanimanja za naše gledalce.

Daleč zunaj v puščavi so jezdili trije eskadroni kamelarjev iz Wadi Halfe —. Naglo so prišli bliže in v primerni oddaljenosti se je vsa kolona razgrnila v obsežen polkrog. Derviši so bili med dvema ognjema.

«Glejte, glejte!» je vzklisknil polkovnik in kazal na derviše.

Njihove kamele so vse hkrati poklekile, derviši so poskakali v pesek. Vsem na čelu je bil vitek, ponosen Arabec, ki ni mogel biti nihče drug ko Ali Wad Ibrahim. Za trenutek so ga videli, da je klečal in molil. Nato pa je vstal, vzel neko reč izpod sedla in jo prenišljeno razprostrl po pesku ter stopil nanjo.

«Pogumen mož!» je dejal polkovnik. «Stopil je na svojo ovčjo runjo —!»

«Kaj pomeni to?» je vprašal Stuart.

«Vsak beduin ima ovčjo runjo pri sebi na sedlu», je razlagal polkovnik. «Če vidi, da je njegov položaj brezupen, pa je vkljub temu odločen, se boriti do smrti, tedaj vzame svojo runjo, stopi nanjo in se bori, dokler ne pade —. Borili se bodo, kolikormogoče drago bodo prodali življenje, pa genili se ne bodo z mesta.»

Krvava igra spodaj na peščenem pozorišču se je naglo bližala koncu. Od vseh strani so pokale puške na neuklonljive beduine, krog dima in ognja jih je obdajal. Odgovarjali so, kolikor so mogli. Mnogo jih je že ležalo mrtvih v pesku, kar pa je bilo še živih, so

neustrašeno in mirno vlagali naboje in streljali. In dobrih dvanajst kamelarjev je ležalo v pesku in pričalo, da zmaga Egipčanov ne bo po ceni.

Pa bojni rog je zapel pri serraški četi in drug v četi iz Halfe mu je odgovoril. Napadalcí so se strnili v eden sam obsežen krog. Še enkrat so zagrmel puške in z divjim krikom, ki so ga prinesli seboj iz notranje Afrike, so se pognali Sudanci z bajonetmi na derviše.

Za nekaj časa ni bilo videti druga ko divji klopič ljudi, dvignjena puškina kopita, sulice in bleščee se bajonete. Gost prah je zakril pobesnelo klanje.

Pa spet je zapel rog, Egipčani so odstopili, se na mah uredili —. In sredi velikega kroga so ležali na svojih ovčjih runjah pogumni beduini, mrtvi do zadnjega.

Devetnajsto stoletje se je maščevalo nad sedmim.

Z grozo na licih, pa z očmi polnim drhtečega zanimanja so zrle ženske na strašni prizor. Sadie in njena teta sta jokali druga ob drugi. Polkovnik se je obrnil k njima, da bi ju pomiril, — pa usta so mu molče ostala odprta, ko je zagledal obraz gospe Belmontove. Bled je bil in trd kakor iz marmorja izklesan in njene velike oči so bila nepremične, kakor zamaknjene —.

«Za Božjo voljo — kaj vam je?»

Mesto odgovora je pokazala po puščavi.

Daleč zunaj, mnogo milj daleč onstran bojnega polja, se je premikala drobna četa jezdecev.

«Za Boga — res! Nekdo prihaja! Kdo bi utegnil biti —?»

Vsi so napenjali oči pa razdalja je bila še prevelika in druga niso videli, ko da so jezdeci moški in da jih je kakih dvanajst.

«To so tisti vragovi, ki so ostali z našimi prijatelji pod drevmem», je pravil Cochrane. «Drug ne more biti. Eno tolažbo imamo — uiti ne morejo več! Naravnost v levovo žrelo gredo —.»

Pa gospa Belmont je še vedno strmela ven v puščavo, kakor odsotna —.

Hipoma se je zgenila, krik se ji je izvil iz prsi, roke je vrgla kvišku —.

«Naši so —!» je zavpila. «Naši so —! Polkovnik, naši so! — O gospodična Adams, naši so —!»

Kakor znorela je divjala po vrhu, oči so se ji svetile kakor otroku ob božičnem drevesu.

Niso ji hoteli verjeti. V toliki razdalji ni bilo mogoče razločevati oseb. Pa gospa Belmontova je gledala v puščavo z ljubečimi očmi žene, vsa njena duša je ležala v tem pogledu, vse njeno srce, in ljubezen ima bistre oči —.

Zdirjala je po skalah k svoji kameli in še dolgo je trajalo, dokler ni končno tudi polkovnik zapazil, kaj je prineslo ljubeči ženi veselo novico iz daljne puščave —.

V gruči jezdecev so se bleščale tri bele pike — in te niso mogle biti druga ko slamanati klobuki Evropejcev.

Naglo je prihajala četa bliže in ko se je spravljal polkovnik s svojimi spremljevalkami, da pohiti prištecem napreti, so razločno spoznali med njimi svoje tri tovariše: tovariše: Belmonta, Fardeta in Stephensa in za njimi dragomana Mansurja ter ranjenega sudanskega vojaka. Spremljal pa jih je nekdanji egiptovski topničar Tippy Tilly in z njim so bili njegovi ljudje —.

Belmont je pohitel v naročje svoje žene, Fardet pa je pograbil podpolkovnika za roko.

«Zivijo Francija! Zivijo Angleži! Vse se je dobro izteklo, kajne, polkovnik! Zivijo križ in krščanstvo —!»

Tudi Cochrane je bil vesel toliko seve, kolikor mu je pripuščala njegova hladna anglosaksonska narava. Z rokami sicer ni mahal kakor Fardet, pa nervozno in krhajoče se je smejal, kar je bilo pri njem znamenje, da je do skrajnosti ginjen.

«Moj ljubi prijatelj, preklicano sem vesel, da vas spet vidim vse skupaj! Prepričan sem že bil, da ste izgubljeni. Nikdar v življenju nisem bil bolj vesel — Pa kako je to prišlo?»

«To je vse vaše delo!»

«Moje —?»

«Da, prijatelj! In jaz sem se prepiral z vami, — jaz grdi nehvaležnež!»

«Pa kako sem jaz vas rešil?»

(Koniec prihodnjič.)